

Gazet'a esse regulatu de 2 ori, si Fóiea un'a data pe septemana, ad. Mercuria si Sambet'a. Pretiulu loru este pe 1 anu 10 f., pe diumetate anu 5 f. austr. inl. intrulu monarchiei.

GAZETA

Pentru tieri straine 7 f. 50 cr. pe 1 sem., si 15 fr. pe unu anu. Se prenumera la tóte postele c. r., cum si la toti cunoscutii nostri DD. corespondenti. Pentru serie „petit“ se ceru 8 cr. val. austr.

TRANSILVANIA.

Telegramu.

Archiducele Rainer e denumitu de ministru presedente, bar. Protobevera de min. de justitia, conte Vickenburg de min. de finantie. Wien. Z. din 5. Febr.

Nr. Pres. 275/8—10. 1861.

Publicare.

Fiindcă s'ăș dntamplată rescklari dn kontra pziitorilorő financiari, aș dn vrmarea respikatei ordiņczni a reușetei kančelarii transilvane de krtre k datő din 14./21. ale krintei, Nrulő 25 dicsușczni, ce se krpindő dn aini de dnkeiere a astografiail dnperțeskő, emicő ktră provisorială premedinte ală reușetei kančelarii transilvane de krtre varonulő Frančickő de Kemény din 21. Decembre an. tr. despre dvrarea autivitateri deregțorielorő ce krtre, și a legalorő dicsușczni, prin a-česta se adkă de noă la pvlık kvoștinuș pentru dnokmai vrmare.

Ačeste dicsușczni dnperțești snt: deregțoriele politice, ce aș krtată pntă akș, prekșt și ofičiele și krtile ždekțorești aș se vrmăz dnainte k autivitateri lorő pntă atvici, pntă kndő n vorő fi restazrate prin pōze organe, și totő omzł are s dea askvatară ordiņcznilorő, demjndzilorő, dnprețzilorő și deliberatelorő lorő ždekțorești. De cine ee dncelede, krtk ačeste dicsușczni staš dn legțvř k ordiņczni deregțorești, dn čee ce pvlēte la dnportgčvne dvrilorő și a venitelorő eraral, prekșt și la tóte afacerile ofičiali ale deregțorielorő și ofičielorő, ce se află dn autivitateri.

Civiș, dn 27. Ianuarie 1861.

Gvbernztorială deroi:
LIXTENŠTAINŠ m. n.

Legea electorala cu aplicare la romani.

(Capetu.)

Dn Nr. tr. dicsvserzntă pe skvrtă despre patra drentz-lă de alecere pvlită mai mvlă dn pntă-de-vedere praktikă, arțarntă k nađvne roșntă este kposkvtă prea de mvlă sekvl k drentz ő aleceri, prekșt și ačee, k dnširea de drentz ačesta ce n se pōte pvcđi k nimikă dn lzme, a rpēzltă de attea ori pe roșntă aprōne de rjpa peiri. Astv-dată kredemă k vomă fače deotzł aștentzrii čititorzvl, dēk trekndă prestē alte kctivni dn mžlokă, a krorő deslegare ar komprova și mai lzminată importanța drentzvl de alecere, dn lokă de ori kare alte kvinte și temeivri, pe vomă provoka la tóte nađvne libere și konstitvđionale, kare tóte aș vtiťtă ași pstra și skvđne drentz de alecere dntră totă dnčeleszł kvjntzvl, eară mai de parte pe vomă arvka nșmai dnprečvne: krt oš fi dnokmită o lede elektorală, pentru ka ačee niči s dea nađvne dn mvlne vne oligarxi kom-pvse dn o oamă de famiili pterpice, trvfașe și dnpiłtore, niči eară oš o fakš sakričiči pe dnka și pe tođi autrtorii szi, varbariei vporă glóte kvde konvce nșmai de vřria patimel-orő, vnlēte őrv dn mvlne kvtorvva ambivioși?

Sz lzmtă lzkrzł earvș dn pntă de vedere kvrată praktikă. Sz presvznemă pe vntă minzł, k roșnti ar fi anlekađi kvră pentru votzł žniveroală, dntră karele tóte parte vrbzteskă, trekvtă de ani 20 vřz a o mai dnpreva dēk are

mai mvlte stare dekvtă čele doză vrmare, ee vkvř de drentzł aleceri.

Akșt oš mēemă dn idea pōstră mai vntēz la vntă sčz-leuă de žna mīe skvlete lokvitori, pentru krti snt sč se alēz deregțorii sntzvl, sč și popș și daskvl. Krti voră fi alegțorii? Dvz dnčerkvriale vkvte pntă akșt kam 20%, ad. doză sčte inși, dntră krti voră fi tađi de famiili și kvte vntă fečoră žvne; eară femeile, tođi minoreni pntă la čelă dn fașv, kvșt și absenđi, pedensivni pentru oriče kvmtă, emivđiđi, bevđiđi pvlıkadi, strvniđi veniđi de aīrea, voră fi k totzł lip-sivđi de drentzł aleceri. Če ni se pāre, fi-va, őre mvlte gv-lvđi k okasiņne aleceri kare e sč se dnprepnz de kvtră ačel doză sčte vrbvđi? De se va afla vrbvđ kandidată kare sč sč dnvete pe o samă de alegțori, sč sč kvrt k vni și k alte promivđi, dn ačeste kvvri sč vtiťtă, k potă sč vrmare vřte nepvčeri la alecere; dēk dnō kandidatvl și ambivioșvl ba vti dn kvzł lokvli, k alecere kvmpvrată n vșmai se va pvlıka și dnpera prin žvrtale, n vșmai se va kvlīka, či k dvl ori dloră dn lokă de ofiči vntă vntă pe čer-vičea loră o čerčetare kvmināl, dvz kare li se pōte dnkšm-pla ka sč se pvlēte și dn vreo skvrtă de temvđ, — dn ačestă kvč alecere va trevđi sč dekvră kvșt se kade. Adik strivțvri se pōte dnkšmvl și dntră őmenī neamevđi de kv-rtv spivrtōse, ačee dnō voră adōce mai mvlte pentru ka őmenī sč vti kvpōskă temperamentele și karakterele; și apoī čerte se dnkšmvl ele nepvrtate kvră și dntră őmenī ad-panđi la kvserik; pentrvk vči aš sč pe vntă dntrăkvrtv e-dkvčvne, relece, lece, ba — vneori și polivđi.

Kz tóte ačeste, pentrvče sč pe fačemă atvta vală tokma kv tođi vrbvđi maioreni; de če sč n vrestriņemă votzł žniver-sală dvz vntă čenč și o avvđi őrekarē, dn kvč vntvřvl alegțorielorő sč vřvntă vșmai pe kvmtate, adik žna sčte vrbvđi, eară pe čee kvmtate oš o kvntă de drentzł elek-torală. Sz lzmtă totōdată, kvkč čelă mai de kvč pvcđ ală moșiei vntă alegțoră este 300 fr., eară kontrivđivne 10 fr. Sz kvvntă mai dnparte dn katastro și dn tabele kontrivđiv-ione, dn kare vomă afla pe kvđiva sčtenī dela 100 dnvč, kvkč moșile loră če e drentă n snt pvcđite la 300 fr. či kv 1, 2, 3 pntă la 10, ori 20 fr. mai kvč, adik dela 299 pntă la 280 fr. de vale, eară kontrivđivne loră este kv kvte 1, 2, 3, 10, 100 kr. mai kvđv dekvtă 10 fr., totvși pentru ačee őmenī ačestīa dela žna sčte dn oš totă snt ekonomī vvlčoi, și čei mai mvlte, vrbvđi prea de őmenī, de dnčeleszł și askvltvri la kvvntē sčvrtōse. Ore kvndă kv alecere povī și a kvdelzī, n leară fi kvvntă și loră vne ka sč fi kvntadi dnprečv k čelalđi sč vntă și ei despre če se kvkrēz, k dn čele dn vrtă kvdele va fi kvde și pentru ei, preotvž ačemene, ear' arvkvvra și tóte kvvria se pēntvarte și pe averile loră; apoī če mai vtiť, pōte fi kv tokma fami-liile ačeste mai sčvra kv kvte 1, 2 pntă la 20 fr. voră aveā mai mvlte trevđvntă și de preotă și de kvrtvđi sntzvl kv kvde kv totă.

Sz n dntră dn avvntē mai dnparte, pentrvk kvrtv-řvl roșntă vede dn tóte žlele, vtiť mī dn strvkvime, kvkč la poī dn oriče „pvlită mai mare ee advnt sntzvl;“ eară anvte Dvminēka și dn alte žle de sčvrtōre, kvndă „őmenī sntă mai pe akas și mēvř la kvserik;“ dēk e vreo pvlită kvseričeskă, li se dnprečvșemte kvră dn kvserik la tođi, și dnvne če vne le mai kade őmenioră, kv leaī kvč la tođi; — eară dēk e vreo pvlită de a sntzvl, atvni őmenī se onprekđ dnvntē kvseričoi, vnde se sčvrtōsk și — kvvřvokă. Pe vnde

omenii nă staă dinaintea bisericăi, pe acolo se adăpă la căpătâi, la mōra drăculăi; dar' ачэста е о вълстътъциѣ де о датъ маї позъ, кареа дăпъ а теа копъкиѣне се поте стїрпї дїнтре ромънї. Пъпъ не ла дичепътълъ околълъ постръ дїнтре ромънїї трансїлванї бедїа ера о парїтатѣ; а се дшътъа шї а фаче ла даторїї ера пълъ атънчї калїтъдї епїсепте шї де модъ нѣмаї але аристокрациѣї маї „чївїлїсате“ кареа, скътїтъ де портареа армелоръ шї а тѣтъроръ грезтъдїлоръ патриѣї нă маї штіа къ че съ'шї тōче тїмъпълъ дп капѣ. Мълдъмїтъ черълї, къ бедїа шї корънѣиѣне ла ромънїї поштрїї токма шї пълъ дп ѓра де фадъ есте нѣмаї есчепѣиѣне, еаръ нă регълъ. О таре воїндъ дїп партеа клерълї, статзїреа де кѣтева ексемпле аозпра зпоръ клїрїчї сѣѣ мїренї бедївї де месерїтъ, шї мълтъ дп зече ані тōте вїпърсзрїлє се воръ префаче дп фаврїче де росолъ шї лїкеръ.

Воїмъ съ зїчетъ къ тōте ачестеа, кѣмкъ дрентълъ де алецере днтїпсѣ не знѣ темейъ маї ларгѣ нă требе съ не сѣзрїл дпнтрх нїмїкъ, дндатъче вомъ скїзне кѣмкъ попорълъ постръ нă е стрїкатъ шї днтъцїтъ моралїчеште, чї къ токма дїп коптръ пе лъпгъ о кзратъ воїндъ дїп партеа кондъкѣторїлоръ сѣї, дїп ромънълъ се поте алеце знѣ попоръ кареле къ дїпереа шї пзртареа са съ дпозфле тотъ респектълъ шї реверїнда. Челъ пѣцїпъ пої ардеменї кѣтезъмъ а ста вѣнї пептръ попорълъ ромънълъ локзїторї дп ачестъ цѣръ, шї абїа аштенптъмъ ачелеа зїле, дпнтрх каре съ се деа шї ромънълї окасїеѣне де а се аръта шї елъ дп фаца лѣтїї ка алегъторъ.

Дѣкъ маї авемъ ѓрешкаре дпоїєлъ їчї коло, ачееа есте че не а їнпратѣ дп капѣ дїп знеле їнформъчпнї деспне о парте дїп ачѣї боїеръпашї аї поштрїї църанї, карїї де шї прївїлеціадї, тотъш сѣнт рѣшашї дп кѣтъръ шї деспне карїї се зїче, къ еї аркреде, кѣмкъ де шї нă сѣнт злгърї, пептрѣкъ веї дта еї нă се дїпъ де релеѣеа злгърѣскъ, чї де чеа ромънѣскъ, дар' нă сѣнтъ нїчї ромънї, чї дѣмпеалоръ сѣнт „нїемешї.“ Сѣнтемъ дпсѣ сїгърї, къ шї ачесторъ боїерї престе пѣцїпъ лї се воръ кзръцї солзїї де не окї.

Скоцъндъ еѣ маї сѣсѣ нѣмаї ексемпвлълъ знї сатѣ де зна мїе сѣфлете ла нїжлокъ нă амъ воїтъ съ шъ опрескѣ ла атъта нѣмаї, аплїкъчънеа дпсѣ маї департе ла сате, ораше шї дїпътърї дпнтреї шї о поте фїекареле дїп пої. Съ маї еа де экс. чїнева шї знѣ орашъ де 10 сѣѣ 20 мїї сѣфлете; оперъчънеа пе лъпгъ дпнтревепїреа зпоръ тѣсърї полїціепештї ва фї тотъ ачееа. Сѣнт сїлїтъ а маї репедї: тотълъ депїнде нѣмаї дела реоспектълъ кѣтръ моралъ, дела пѣтръндереа де сїмъдълъ опестъдїї шї алъ дрентъдїї, кѣм шї дела пѣвлїчатате. Ез дїп парте'мї ам авзтъ дп вїєда шеа ачееа окасїеѣне ка съ вълъ къ окїї мей — дпнтрепъл къ алдї врео оптъзочї ромънї — пзпереа дп їзкаре а вомълї зпїверсалъ дпнтрх чеа маї мїнъпатъ днтїндере дїп кѣте с'аѣ вълътї шї с'аѣ потътъ нѣмаї кѣцета пе ачестѣ пѣштънтъ; амъ прївїтѣ адїкъ дп кзрѣ де оптъ зїле пе локъ дп Парїсѣ ла кѣледереа де вомътї къ каре дп Ноетбре 1852 Лъдовїкъ Наполеонъ с'а алесѣ де дпнтратъ алъ францозїлоръ; дпнтр'зна де зїле м'амъ сѣїтѣ дпнтрепъл къ алдї дої амїчї пълъ ла знѣ локъ дп Пантеон ка съ обсервѣмъ де аколо, кѣм їнтра шї ешїа вомъторїї дела комїсїїнеа кзлгѣтѣре де вомътї; дп алтъ зї ам репедїтъ ачелеаш обсервъчънї дп алте пърдї але четъдїї.

Престе тотъ ачееаш ordїne, ачееаш лїнїште дп афаръ шї дп лъзптрълъ салей! Дп маї пѣцїпъ де о лъпъ се кзлесеръ престе 7½ мїлїѣне вомътї дїп тōтъ Франца локзїтъ де 35 мїлїѣне францозї. Ва зїче чїнева; къ францозїї сѣнт маї кѣлївадї де кѣтъ „рѣштънїї.“ Челъ кареле креде ашеа, съ тѣргъ съ їа сателе шї оръшелеле Францїї деаржндълъ, апої съ пе воръѣскъ. Парїсълъ, Мїонълъ, Марсілїа шї алте кѣтева четъдїї шарї дпкъ нă факъ Франца дпнтрегъ.

Че есте дпсѣ знѣ ла францозїї ка шї ла ромънїї? Сїмъдълъ челъ сѣпътосѣ, кареле фаче ка пе лъпгъ тōтъ вїѣчънеа карактерълї съ се обсерве ordїnea шї легалїтатеа фѣръ дѣскълїтърї преа мълте, фѣръ беде немешештї шї бїчърї кѣзъчештї.

Апої дар' пої дпкъ съ не дїнемъ де вомълъ зпїверсалъ? Ачэста дпкъ п'ам зїе'о шї нїчї къ воїмъ съ апъртъмъ. Дїпкоптръ, дорїмъ шї черемъ, ка съ се ласе дпнтре ѓменї локъ де рївалїтате шї пептръ кѣштїгареа де авъцїї матерїале. Къндъ рецїї Ромеї апїче, къндъ канїї кондъкѣторї аї статзїлоръ гречештї аѣ дпнтърцїтѣ пе локзїторї дп кѣте патръ чїлчї класе дѣпъ стареа шї авереа лоръ, атънчї еї пе лъпгъ алте скопърї де статъ аѣ авзтъ дпнїтеа окїлоръ шї пе ачела де а дпнїптеня не ѓменї дпнтр'одатъ ла їндъстрїѣ шї опоре, ка ла нїште кондїцїнї але вїртъдїї чївїле; еї аѣ воїтѣ ка ѓменї съ алерце шї дѣпъ авъцїї шї съ се дпнтрѣкъ дп ачэста знїї пе алдїї, еаръ нă съ се деа лепей шї тръндъвїей, нїчї сѣ'шї пѣрдъ сїмъдълъ де опоре скъптъндъ пълъ че съ порпѣскъ ла чершїте. Ачэста о дорїмъ шї пої дїп тотъ сѣлметълъ пептръ ромънїї поштрїї, ка адїкъ тотъ ромънълъ съ се сїдѣскъ дїп тōте пѣтерілє а'шї кѣштїга пе кале дрѣптъ кѣте чеа

прїетатѣ, дп пѣштънтѣ, дп банї, дп штіїндъ, еаръ фѣръ прїетатѣ съ нă фїѣ нїчї знълъ.

Еї бїне, апої тотъшї копферїнда постръ а прїїмїтъ де алъ сѣѣ знѣ проїектѣ де прїнцїпїї елѣкторале, дпнтрх каре се зїче рѣпекатѣ, къ ромънїї нă воръ нїчї знѣ фелъ де чепсѣ! Ашеа есте; съ чїтїмъ дпсѣ маї къ лъареа амїпте ачѣї арїкълъ шї а нѣмѣ арт. II. (шедїнда а треїа), дпнтрх каре се енѣмъръ кондїцїнїле ла алегъторї шї адеїверї, съ ле аплїкътъ апої ла табелеле де конптрївъдїїне дїп цѣра постръ шї дндатъ вомъ vedea ка че фелъ де чепсѣ ва ловї пе алегъторїї поштрїї. Астзїї нїчї знѣ локзїторъ кареле ва фї авъндъ нѣмаї знѣ бордеїѣ тїкълосѣ ка прїетатѣ а са, нă поте съ скапе фѣръ конптрївъдїїне маї пѣцїпъ де 8 а 10 ф. в. а.

Престе ачэста чепсълъ дѣпъ а постръ копъкїѣне есте о тѣсъръ фōрте песїгъръ пептръ дежѣдекареа калїтъдїлоръ де алегъторъ шї адеїверъ. Ка съ абстрактѣмъ къ тотълъ дела перегларїтъдїлє каре се потъ дпнтъмпа ла конскрїпцїїнеа дѣрїлоръ, — пої кѣпōштемъ къ тоцїї — маї вѣртосѣ пе ла ораше — о самъ де ѓменї, даторї вѣндъдїї, карїї нїчї чепъмеа дїп ватръ нă потъ зїче къ е а лоръ, адеїврадїї пролетарї чївїлїсадїї, карїї тотъш дп табеле еѣ воръ афла къ кѣте 10 шї 20 фр. конптрївъдїїне; пептръче? Амбїдїїнеа фалсъ дї фаче ка съ фїгъреѣе къ ѓрешкаре цїфръ ла дажде, атътѣ пептръка съ амъдѣокъ пе кредїторї, кѣтъ шї де рѣшїне, къ нă воръ съ фїѣ трекъцїї дп класа чершїторїлоръ. Апої, знѣ офїціалъ сѣѣ преотъ че аре платъ маї пѣцїпъ де 600 фр. нă пълтеште конптрївъдїїне дѣнъ авере, дїпкоптръ знѣ пегѣдеторъ сѣѣ месерїашъ каре абїа ва фї авъндъ пе жѣштатѣ атъта венїтѣ, пълтеште кѣте 5 проц. афаръ де арѣкътърї шї крескѣтърї, прїн зртаре 15 ф. в. а. Апої пептръче съ рѣштълъ преотълъ, амплїоїатълъ шчл. дїп лїста алегъторїлоръ, къндъ венїтълъ, платалеафла лоръ че о трагъ пе аѣ се поте сокотї къ тотъ дрентълъ ка їнтересѣ анълъ (каштъ) де 10 пълъ 12 мїї фїорїнї, къ каре сѣмъ се поте асѣмъна штіїнда шї капачїтатеа фїекърѣїа дпнтрѣшїї; еаръ фолосълъ пе каре'лъ воръ фї адъкѣндъ котънеї, соцїетъдїї, ѓменїтеї, паре нї-се къ ва фї маї дпсѣмпъторъ дѣкѣтѣ алъ мълторъ теѣерїешї окънацїї нѣмаї шї нѣмаї къ партеа матерїалїстїкъ а ѓмълї.

Къ алте кѣвїпте, пої ла дефїцїереа де прїнцїпїлє пострѣ елѣкторале амъ пѣсѣ темейълъ челъ маї грѣѣ кѣштпнїторъ пе партеа моралъ а ѓмълї шї анълїтѣ а ромънълълї, апої фїѣ дѣпозълъ ѓбракъ фїѣ богатъ, пѣцїпъ пе пасъ; дїп коптръ перїколзълъ челъ маї амерїндъторъ пептръ лїбертате шї дрентате л'амъ вълътѣ шї длѣ вомъ vedea тотъдеазна дп лїпса де сїмъдълъ моралей шї алъ опестъдїї, дп вїдїѣ, дп крїмъ шї перъшїнаре, дп ачеле сѣфлете Катїларїеї д сѣръллате, локѣме, рѣнїтѣре, амбїїѣсе фѣръ марѣнїї, сѣтѣсе де потестате шї сѣпце, дїп партеа кзрѣра соцїетъдїїле ѓменештї аѣ сѣферїтѣ тотъдеазна челе маї мълте реле, шї карїї ле аѣ рѣпезїтѣ сѣѣ дп гїарълє абсолвїстмълї сѣѣ дп гърїле де їдръ къ мїї де капете але ѓлѣокрациѣї десгѣматѣ.

Рѣгъмъ пе опоравїлїї чїтїторї ка дїп ачестеа пѣнтърї де ведеѣе съ бїневоїєкъ а жѣдека прїнцїпїлє дїскътате шї адоптате дп шедїнда III. дїп 3./15. Іанъарїѣ.

Къ алтъ окасїїне вомъ черка ѓз репрѣдъчѣмъ прїнцїпїї де лецїї елѣкторале адоптате де алте нацїїнї лїбере. Б.

Blasiu, in 22. Ianuarie 1864.

Anularea censului de 8 fr. m. c. aplicatu prin diet'a 1848 la alegerea membriloru comitatului si ai dietei.

De órece in jurn. „Korunk“ din Clusiu acum de curendu s'a desfasiatu una opinione pentru dreptulu alegerei membriloru la comitatele respective, precum si la diet'a viitoare cu unu censu de 8 fr. m. c. ad. o contributiune pura din pamenturi, — Gazeta aceea se provoaca la Francia, Angli'a si Americ'a. —

Domniloru bunı! In genere pentru acelea tieri nu e reu acestu sentiementu — inse in specie pentru poporele transilvane e absoluta teroristicu — de órece a proportiune stamı cu o mie de percente maı iudereptu decatu Angli'a etc. dorescu a ne provocá maı bine la relatiile nóstre transilvane. —

Domniloru! seımu prea bıne, ca Transilvani'a de 8 ani contribuéza dupa veniturile curate pregatite prin catastru de pana acum; — asia dara 8 fr. m. c. debue se aıba unu venitu curatu de 80 fr. m. c. pentru ea stata 10% pretınde; — 80 fr. m. c. cá interese de 5% socolitu (dupa pamenturi aratura fenatiu) debue se recurga dela unu capitalu de 1300 fr. mc.

Acum mı iau aceea licentia a intrebá: unde vomu aflá in tóta Transilvani'a sateni si orasieni, cari se aıba pamenturi de 1300 fr. m. c.? afara de nobılıı cõı mari; póte ca in comunele care maı de multu fara a domınıeloru: Bonyha, Jernutu, Cetate de balta, Blasiu si Belgradu vomu aflá ici cóle 7, 8 persóne. —

Pe lunga planulu acesta — natiunea romana cu nobilimea romana totu cu multu e mai terorisata de catu cum fú pana la anulu 48. —

Criticii me controleze la perceptoratele respective — si se voru vinge ca darea pamentului (se nu o confundati apoi cu darea calui si darea indirecta) pluralitatea posesoriloru celoru de frunte din e si orasie o platesce cam dupa 6 jugere aratura si 2 jugere de asetura, a carora venitu curatu socotitu dupa unu jugeru: clasa I-a fr. — clas'a II-a 3 fr. — clas'a III-a 2 fr. se aru caveni — pe unu geru unu venitu curatu — (proportiunea de midilocu socotita) 3 fr. cr. m. c., de unde prin acestia din urm'a 8 jugere imultite voru oduce unu factoru de 26 fr. 40 cr. m. c., cari cu 10% percentuense — remane un'a suma cá contributiune = 2 fr. 36 cr.

Pe posesorii acestia, cari in cantitati mici — inse comulative cam din comitate si pamentulu mai totu din 6 scaune reg. posedéza, nu cuvine ai include dela constitutiunea patriei; ridiculum! ai percta dupa fumuri cá pe proletari — candu contributiunea directa si directa a posesoriloru comulativi — din celea mai multe comune cu parti e mai multa, cá a unui magnatu.

Pe lunga tóte favoririle dupa epocha tempului facute unguriloru, tusi ei pana nu se voru confederá cu natiunea romana, nu sunt inintea lumei, ceea, ce ar dori se fia. —

Ungari'a impreunata cu Banatu-Bihoru-Muramuresiu — partes Inexae si Transilvania (ad. unu teritoriu romanu cá de 2000 mil. patr. t unu poporu de vr'o 3 millióne — care numai cu limb'a romana trase — se infratiesce si si petrece), daca dupa sistem'a cu 8 fior. ussu voru eschide pe romanu din constitutiune, caracterulu natiunii romane ilu voru terorisa, cum learu placé magiariloru, cu un'a mba, care romaniloru e necunoscuta, — ea Ungari'a va fi asemenea urciei europene. —

Dupa opiniunea mea individuala nu e altu modu decatu: magnatii i ungurii din comitatulu Cetatii de balta — si din opide precum si ecuii — apoi Ungari'a se garanteze pretensiunile nationale Blasiene, Sibiene — catu si Banatiene — din Bihoru si Maramuresiu etc. si apoi vomu face unu corpu cu toti federatu tare si mare pentru susienerea tronului si a corónei, — pentrucá 200 mii voluntari magiari — si 100 mii tineri romani voru fi in stare a garantá monarchului, precum si dulcea nóstre patrie comune rangu si autoritate facia cu outerile mari ale Europei ori si la ce nenorocire; — fiindu marginile meridionale si orientale in manile natiunii romane; — inea odata regetu: esistentia politica a romaniloru e asigurarea Ungariei si ipotes'a imperiului Austriei. —

Conferintiele.

Brasiovu, 9. Ianua. Inca doue dile, si conferintiele dela Alba-Julia se voru tiené. Din Nr. primu scimn, si pentru cei ce nu lu putura primi, pentrucá se trecuse, repetimu, ca din partea romaniloru fura denumiti pentru acele conferintie 8 insi: Metropolitulu, episc. b. Siaguna, I. Alduleanu, I. Branu, d. L. P. Dunca, Dimitrie Moldovanu, Franciscu Lemény, Aug. Latai. Din unguri alti 8, din secui alti 8, din sasi alti 8, si cá cetatieni (representanti de industria) alti 8 unguri, intre cari Paulu Roth, pe care'lu numescu fratii sasi renegatu. Va se dica stamu facia cu 24 unionisti magiari si dintre ceilalti, scie Tatalu din ceru, eati nu voru mai cumpani intr'acolo. In ajunulu acestoru conferintie diurnalele magiare din Clusiu ostenite de pledarea pentru uniune si ne mai esindu din cercurile vitióse intre cari se intórsera de vr'o catuva timpu, aperandu legalitatea uniunii si chiaru cu argumente, care o restórna cu falsitatea loru, dicu acum, ca prochiamaarea uniunii e cá fapta complinita, si dela o maioritate de 24 in contra la 8 séu si 16 nici nu se póte asteptá alta, decatu prochiamaarea ei, si barbati romani, carii voru respectá vointi'a natiunii romane voru face unu protestu, séu voru parasi conferintiele, altu midilocu nu n'lu potemu intípui, déca voru a representá acolo natiunea romana, caci in casulu contrariu ei se voru privi, cá trecuti in lagerulu strainu, asia suna vointi'a natiunii.

Acum mai audimu (cu una simptome mai multu pentru uniune) ca D. Prot. Augustinu Pop inca s'ar fi denumitu acum mai tardiu de membru totu la acésta conferintia. Din protocolulu congresului nationalu din Sabiuu din 1./13. Ian. a. c. scimn, ca D. nou denumitu in sedinti'a a III-a propusese, cá se se primésca simpleminte legea electorala votata de diet'a transilvana din 1848, si adunarea o respinse cu argumintele sale dupa cum se vede in protocolu. Cá romanu are fiacare membru o acreditiva dela Sabiuu, protocolulu, si care va avé alte principie acela nu póte representá natiunea romana.

Déca s'a respectatu dorinti'a nationala acum cu acésta denumire va judeca lumea si viitoriulu! — Dar'óre nu se eludu si cuvintele Maiestatei, ca barbati de acei se se aléga, carii au intre alte calitati recerute si

increderea natiunii séu a poporului, care acum s'a dechiaratu? Manet alta mente repostum iudicium! —

— Dispute si frecari intre magiari si romani, dupa cum ni se scrie, nu lipsescu pe nicaiurea, dar' cu catu se stiméza romanulu pe sine mai multu, si se gloriéza mai tare si mai in facia cu ale sale: vorbindusi limb'a, pretendendusi dreptulu ei politicu fora dumerire, iubindusi legea si natiunea sa, portandusi costumulu, jocandusi joculu seu, facundu opusetiuni cu taria de spiritu la tóte uneltirile viclene straine in adunanti constitutionale, cu flegma si fora patima, luandu unu aeru de aparatoriu de totu ce e dreptu, si de hulitoriu de totu ce e vicleanu si perfidu, cu atata si stim'a natiunii romane se inaltia chiaru preste barierele dusmane, siti securi. Astadi cata se simu cu totii Fabricii, Seevólae si Grachi, cá lumea se se mire de concertulu romaniloru pe tóte locurile intru aperarea adevéruului si a dreptatei, dela ceea ce nemic'a se nu ne sparie; ci se si patimimu pentru adevéru si stórcerea dreptului pe cale legiuita. Se traiésca lig'a romana nascuta din instiuctu naturalu spre aperarea dreptei egalitati si fratietati! Da, se credemu tare ca or si unde, susu si josu, cu franchetia si fora multe aomplimentari (care acum intre frati drepti nici ca mai au locu de catu pe catu le pretinde urbanitatea) vomu deveni mai iute la scopu, decatu cu orce alti pasi. Libertatea vorbirei la dreptu e prim'a conditiune a vietii constitutionale; numai cu sange rece si cu flegma se ne pledamu caus'a, cá se nu ne arunce, — ca suntemu insetati de céta mojiósa, de sange si rapiri si sub steam'a acésta se se unésca e ne aruncá intr'unu ungiuletiu din staululu constitutionalu. Noi avemu se dovedimu, or si unde vomu pleda, si candu am fi unulu facia cu 32, ca romanii sunt patriotii cei mai leali si mai iubitori de pace, patria, dreptate si libertate. — (Va urmá.)

UNGARIA. Mai tóte comitatele au respunsu cu multa amaratiune la rescriptulu imperatescu; inse nici unulu n'a aratatu opusetiune mai mare decatu comitatulu Gómör si Neutra, totusi si acésta opusetiune a reesitu pasiva, ad. ele comitatele nu se lasa de otaririle facute, dupa pretensiunile de dreptulu loru, ci nici la sila si oprire nu se voru opune; n'oru opri darea contributiunei, dar' nici voru da ajutoriu a se culege; n'oru impedece functiunile judecatorieloru, dar' nici asistentia nu le voru da, nici de vóie buna nu se voru lasá de ceea ce au otaritu; apoi multe se róga de Maiestate, cá se si retraga rescriptulu din 16., cá o mesura ce e in contra constitutiunei din 1848 nici se póte uni cu acésta. Comitatulu si cetatea Pestei n'a respususu cu atata infocare, ca comitatulu Strigonului: totusi elu nu se va departa intru alegeri la dieta dela cuprinsulu legéi din 1848; asia voru face si alte comitate, si nu scimn cum si cine li se va opune; déca nu cumva voru face opusetiunea cei asupriti prin acea lege, toti de tóte laturile si la Maiestate si la dieta; — numai ve pregatiti, ca altufeliu nu vomu puté reesi cu egala indreptatire a limbei nici cu cea a representatiunei cuvenite, ci vomu fi totu impinsi, cá si la alegerile trecute de comitate din Ungari'a. —

Nu putemu lasá neatinsu aici ca comitatulu Gómör in congregatiunea din 26. in Rima-Sambatu a defiptu a propune la diet'a viitóre: 1) reintregirea corónei Ungariei, 2) pana candu Ferdinandu V. regele incoronatu nu va abdice la tronu diet'a se nu iee inainte incoronarea urmasiului seu pe temeulu sanctiunei pragmatice, 3) In diploma se se primésca si garantarea legiloru din 1848 si obligarea, ca va locui in Ungari'a, 4) cá sentintiele judecatoresci a emigrantiloru condemnati se se caseze, cá se se intórca acasa scl.

In Lugosiu inca se tienú in 31. Ianuarie o conferentia in caus'a constituirei comitatului si se primi legea din 1848 de basa; D. episc. A. Dobra si prep. St. Moldovanu, reieptara acea lege cá una care e periculósa esistentiei nationale, ceea ce D. conte Gozdu negá. Vomu citi mai pe largu si autenticu.

Din Varasdinu se scrie, ca adunanti'a generala din 28. Ianuarie a dechiaratu a intrupá Croati'a cu Ungari'a si insula Muru cu comitatulu Zaladiensu. —

Cronica straina.

FRANȚA. Парисъ, 4. Февраля п. Астръзи се дескисе корпэлъ леџислативъ. Императрълъ зиче дн месацилълъ съџ, къ елџ дине де принципилълъ неинтревеничней; къ пџ се ва абате дела ка- леа лџи, къ пептрџ мџриреа цџреџ е деажзисъ а'ши съсџинé дреп- тлълъ съџ, знде ачеста е недиспџтавилълъ, а'ши апера опóреа аколо, знде се атакъ, а'ши днтинде ажџторилълъ аколо, знде се чере дн фавóреа знеџ казсе дрепте; къ е таре детерминатъ а пџ интра дн копџликте, знде казса Франџей п'ар фџ басатъ пе дрептџ ши дреп- тате.

„Се póte teme o nađizne znitъ ши компактъ де 40 милиóне, къ ва фџ трасъ дн ресвóие, алъ кърорџ скопџ еа пџ лџ дн- къвиинџеазъ сџџ къ ва фџ провокатъ prin вре óре че аменџн- даре?“

Прима виртэте а зпэи попорѣ е а авѣ дикредереа дн оине дпсэши ши а нэ кончеде, ка прин лармэ дпгивитэ съ се неодиѣнекъ.

Се привитѣ дарѣ къ одихнэ ши къ дикредере дн пэтереа нострѣ ши дн леалеле ностре тендинде дн фэште ла вииторѣ ши съ не пэнемѣ не десволтареа исвортлорѣ зпэи стэри че пи о а пэсѣ провединда дн тэла нострѣ.

Деспре Италия зиче, къ евениментеле че къ грѣѣ се пэтерѣ преведѣ аѣ маѣ компликатѣ пэсчэнеа еѣ чеа фортэ диккэратѣ, дпсэ елѣ дине де принципилэ неинтревеничэнеи ши мерѣе не калеа са. Фацѣ къ депэртареа флотей дела Гаета зиче, къ фийнда де фацѣ а флотей аколо л'а силитѣ не зи че мерѣеа а се депэрта дела система неутралитатей, не каре о профита дн пэбликъ, ши ачѣста дедэ казсѣ ла еспликациѣни рѣтѣчите, пентрѣкъ дн политикѣ нэ се креде къ се факѣ пашѣ къ тотѣлѣ фэръ интересаѣе. Челе-лалте привескъ стареа интернэ ши дпвиндериле дн Сириа ши Хина, знде дн капитала Пекинѣ еэрэши се афлэ темпла чивилизаѣи неи крештинештѣ реедификатѣ.

ИТАЛИА. Дн скэртѣ се адзпэ камереле ши Кавэр ва прозпне зп дппрэштѣ де 3—500 миліоне; прокламареа лэи Викторѣ Емануелѣ де реѣе аѣ Италияѣ; кѣтареа тэтрорѣ ресервелорѣ сэлтѣ отэндартѣ ши диктатэра реѣелѣ не зпѣ тимпѣ неотэртѣ.

Гаета се тотѣ бомбардэзѣ. Реакциѣнеа дн Неаполе с'а домолитѣ. Казса Венеѣи с'а кам делэтратѣ.

ПРИНЦИПАТЕЛЕ РОМАНЕ. Бзкзрештѣ, 1. Фэбрэриѣ п. Скимвареа министрѣлэ дн Іашѣ треѣе ши аѣи де зпѣ евениментѣ къ атѣтѣ маѣ дпсемпэторѣ, къ кѣтѣ министрѣлэ Цереѣ ромэнештѣ дпкъ се клатинѣ. Че ва містеріоѣ есте дн ачѣстеа скимвэри; кредемѣ дпсэ къ престе пэциѣ се ва лэмина оитэчэнеа. Деокамдатѣ нэ стрікъ а не дпсемна дн Ромэналэ зртѣтореле:

„Ачѣстѣ министрѣлэ треѣе съ шэртэритѣ къ есте компэсѣ, маѣ дн дптрэгэлѣ сеѣ, де челе маѣ марѣ капачитѣци дн Молдова, тэриѣ фортэ маре каре а лпсѣтѣ, дн неферичере, министрѣлэ Дэлѣ Когэлничеанѣ. Пэтемѣ зиче дпкъ къ дакъ ниѣ ачѣстѣ министрѣлэ нэ ва кондэче лэкрэриле пэблиѣ не калеа легале ши конститэционале, къ дакъ ниѣ елѣ нэ ва пэтеа съ не деа либертатеа, легалитатеа ши тэрия наѣионале, апоѣ пэмаѣ штимѣ че сперацѣ не ва маѣ ретэпнѣ, фийндкѣ, кэпм зисэрэштѣ, ачѣстѣ кабинетѣ а дптрэшитѣ маѣ тотѣ капачитѣциле рекэпоокэте дн Іашѣ ши карѣ п'аѣ фостѣ дпкъ ла пэтере де ла 5. Іанэриѣ ши пэп' акэпм.

Дар', не ворѣ иптрева негрешитѣ чѣититорѣи поштрѣи, каре съ фѣз казса че а провокатѣ демісіѣнеа кабинетѣлэ Когэлничеанѣ? Зисэрэштѣ де маѣ тэлате ори, къ Іашѣ сэлт преа департе де ноѣ ши къ треѣе съ аштенптѣмѣ зіаріеле дн Парисѣ ка съ не деа фрекаре штірѣ маѣ поже ши маѣ сѣкэре деопре че съ фаче дн Іашѣ. Кэ тотѣ ачѣотеа съ не дпчеркэштѣ а да чѣититорѣлорѣ поштрѣи тотѣ че не есте прин пэтинѣ. Нэ штимѣ каре сэлт грешеле де администраѣи не але гзбернэлэ Дэлѣ Когэлничеанѣ ши прин зрмаре нэ не есте іертатѣ а не пропэциа категорикѣ ниѣ пентрѣ ниѣ контра. Нэ не еоте іертатѣ а не пропэциа категорикѣ ниѣ деспре администраѣи неа са политикѣ, кѣчѣ некэпоокэндѣ тотѣ амэпэптеле амѣ пэтеа коміте о кэлпэ сэципэндѣ саѣ кондампэндѣ. Не кѣтѣ амѣ пэштѣ афла, аѣ фостѣ кѣтева фапте политиче че неаѣ пэртѣ грешите, ши деспре карѣ амѣ ворбитѣ дн фѣиѣ нострѣ; дптрэчѣотеа а фостѣ ши арестареа мітрополитэлэ ши маѣ къ сѣмѣ непэбликареа імезіатѣ а ачелорѣ акте карѣ аѣ мотиватѣ ачѣе маре ловіре. Ні се спэне акэпм къ адзпареа ар фѣи вѣотатѣ рекѣтареа мітрополитэлэ дн Іашѣ ши рестабіліреа са дн тотѣ фэпкѣциѣнеа саѣ, дэпэ каре апоѣ а зрматѣ негрешитѣ, конформѣ реѣимэлэ конститэционале, демісіѣнареа министрѣлэ. Астѣелѣ дар', де ва фѣи аша, зичеле ностре де маѣ дзэпэзи еакэ-ле дпвестите къ авторитатеа фаптелорѣ, ши прин зрмареа пэтемѣ зиче дн ноѣ, къ дакъ мітрополитэлэ п'а фостѣ принсѣ дн фапте де конспіраре къ стрѣпэлѣ, арестареа, дестэіреа са, дн модэлѣ каре о'а фэкэтѣ, а фостѣ о ілегалитате; еар' ла касѣ контрарѣ непэбликареа лорѣ а фостѣ о маре грешэлэ политикѣ ши пэтемѣ зиче наѣионале.

Аштенптѣмѣ съ не виѣ штірѣ маѣ посѣтѣе ши маѣ къ сеамѣ аштенптѣмѣ ка Д. Когэлничеанѣ съ іеа кэвэнтэлѣ ши съ факѣ кэпоокэштѣ наѣиѣни ачѣстѣ дппреѣізаре каре а респэндітѣ о грѣжѣ ши о неодінѣ ценерале.

Акэсаѣи дела Краіова аѣ фостѣ диккэпэци де кэрте ши пэмаѣ вр'о чпнѣ индивізіѣ аѣ фостѣ сэпэши ла о арестаре де кѣтева зіле.“

— Дптрареа Дэлѣ Панѣ ла пэтере еоте преокэпареа ценерале, ши тоѣ съ дптрѣбѣ каре ва фѣи калеа не каре ва мерѣе фостэлѣ шембэ аѣ гзбернэлэ провісориѣ дн аналѣ 1859. Реопэпсэлѣ не паре фортэ лесне. Німікъ дн адэзэрѣ нэ не азторіѣ

а зпэи къ прешедінтеле министрѣлэ дн аналѣ 1861 нэ ва зр штірѣ калеа дескѣсѣ де шембэ гзбернэлэ провісориѣ дн аналѣ 1859. —

Програма, оаѣ маѣ дрептѣ ши маѣ віне фаптеле саѣ дн 1859 аѣ фостѣ либертатеа, наѣионалитатеа, зпіреа. Дѣкъ дар' д ачѣе епокъ а сэципэштѣ къ атѣта тэриѣ ачѣсте марѣ принципѣ ачѣстѣ сѣпѣтѣ Треїме, къ че дрептѣ не пэтемѣ лндоѣ асѣзі к ле ва пэртѣ ши къ Панѣ мпдстрѣ ва воѣ а лэкра дн контра дн Панѣ шембэ аѣ гзбернэлэ провісориѣ? Кэ кѣтѣ зпѣ омѣ сэркѣ маѣ сэсѣ къ атѣта віне маѣ апевоіе а кѣдеа жосѣ, пентр кэ ачѣе кэдеге девіне атэпчѣ вѣідэторіѣ. Ноѣ атѣтѣ дн ачѣстѣ фѣіѣ; кѣтѣ ши ла банкетэлѣ че с'а датѣ дн Бзкзрештѣ Дэлѣ Негрѣ дпнаптеа алеѣерѣи дела 24. Іан. амѣ зіѣѣ, къ сэпт сѣкле дѣкэнд Рѣмэниа п'а авѣтѣ зпѣ гзбернѣ каре съ апере наѣионалитатеа нострѣ ка гзбернэлэ провісориѣ дн Іашѣ. Зікэндѣ ачѣсте кэвіпте ноѣ п'амѣ фостѣ де кѣтѣ ресэпэштѣ опінізіѣи наѣионале. Астѣелѣ дар' тотѣлѣ не фаче съ кредемѣ къ Дн. Панѣ, ва сэципэ акэп наѣионалитатеа нострѣ атѣтѣ де аменпэцатѣ ши Зпіреа-Принѣипалтелорѣ; ши пентрѣ ачѣста ва сэципэ негрешитѣ ши либертатеа ш армареа, фэръ де каре нэ се пѣте фаче зпіреа ши нэ се пѣте сэципэ інепэенпнда ши азѣноміа нострѣ.

МАѢ НОѢ. Конферѣнцеле самілорѣ дн Сівілэ дѣкларэръ де невалізіле алеѣерѣле порэпчите къ вілетэлѣ де тэпэ дн 21. Дѣѣ, прѣтестэлѣ съ се факѣ дела тотѣ конзпѣтѣціле. О деуэтаѣи не перманентѣ дн Віена, о комісіѣне централѣ дн Сівілэ пентрѣ кондэчереа негѣделорѣ наѣионале. Зрзориѣ ла Маіестате пентрѣ ресѣлэѣи не ла петиѣінеа пентрѣ реактївареа зпіверсітѣці.

Дн Пѣста стрѣвате штіреа, къ діета се ва цїне дн Пѣста.

Inscintiare.

Suptu-insemnatii isi ieau onórea a aduce la cunoscinti'a publica, cumca prea inaltu concesionat'a societate de asiguratiune

Fenicea austriaca in Viena

provisionata cu unu capitalu fundamentalu de trei milióne fiorini, au insarcinatu pe suptuinsemnatii cu punerea in lucrare a acestei ramure asiguratoře de focu pentru Transilvani'a, prin care se afla in pusetiune favorabila de a presentá in adeveru folóse si de a asecurá cu premii fipse si cumpatate.

La suptu-insemnatii se potu asecurá:

a) Locuintie si edificiiuri economice, fabrici de ori ce soiú ori si numai masinele, ori mobilarele loro, berarii si vinarsarii, depositóre de marfa, economie de campu si totu ce se tiene de densele, precum vite, unelte de plugaritu si de economia, fenu si granatie pastrate ori in edificiiuri ori in siuri, asemenea ori ce mobile de casa, haine, rufe, paturi si altele in contra ori carei daune, care s'aru causá prin focu, prin fulgeru, precum si prin rumpere séu stingere.

b) Marfuri de totu feliu, care se transportéza pe uscatu se potu asigurá in contra ori carei daune elementare, la care sunt espuse pe drumu.

Daunele intrevenite nu numai se voru defige cu cea mai mare iutiéta ci in interesulu publiculu asiguratoriu chiaru si plati in data si inca dupa sumele intregi asia, cá societatea se se póta tiené asecurata de o impartasire viia generala.

Informatiuni despre conditiunile asecurării se dau in biuroulu de asecurantiá asiediatu spre scopulu acesta, piatia Nr. 326 si se primescu asecuratiuni de totu felulu spre a se resolvá indata.

2—3

Agenti'a primara in Brasiovu a Fenicei austriace:

Remenyik si fii.

Companion fara capitalu.

Pentru una negutiatorie la tíera cu care sta in legatura si economi'a de pamentu, — se cauta unu barbatu in acést'a calitate bine routinatu si robustu, care voesce a primi se poarte trebile pe lunga impartirea castigulu.

Se pretinde la acést'a sciintia de limb'a germana si un'a mica cautiune.

Impartasirea mai de aprópe se da la cancelari'a privata a Domnulu

C. Neugeboren.

Sibiu, in Ianuarie 1861.

3—3